

Katedra: religionistiky

Akademický rok: 2018/2019

Posudek vedoucího bakalářské práce

Jméno autora: Věra Hornychová

Název tématu: Čeští křesťané a islám v době uprchlické vlny

Posuzovaný text představuje druhou verzi práce Věry Hornychové „Čeští křesťané a islám v době uprchlické vlny“, zpracovanou poté, co první verze z roku 2018, se mnou jako s vedoucím BP prakticky nekonzultovaná, nebyla doporučena k obhajobě. I při přepracování práce studentka jevila jen minimální zájem o konzultace a řídila se spíše jen svou vlastní představou. Ve svém posudku budu nicméně vycházet především z posouzení toho, nakolik se i přesto úroveň textu oproti první verzi změnila k lepšímu.

Ve vztahu k výběru médií určených k rozebrání jejich způsobu psaní o islámu nastal posun spíše opačným směrem, jak o tom svědčí i bizarní formulace z Úvodu, kde studentka na s. 9 píše: „V zadání bakalářské práce nalezneme uvedené čtyři křesťanská media, Katolický týdeník, Kostnické jiskry, Protestant.“ Čtvrté v zadání uvedené médium, Radio Proglas (důležité z hlediska systematické pozornosti, kterou věnuje uprchlíkům), se v první verzi práce ještě objevovalo, z druhé verze však již vypadlo což se projevilo i touto neobratně upravenou formulací. Je přitom nutné konstatovat, že studentce bylo k mediální analýze kromě Proglasu explicitně doporučeno pět tištěných křesťanských periodik (tři přímo v Zadání a další dvě v seznamu doporučených zdrojů), z nichž použila jen jedno (*Katolický týdeník*). Nemám sice námitek proti tomu, že si na druhou stranu sama zvolila tři periodika v Zadání výslovně neuvedená, svéráznost jejího přístupu k Zadání je však očividná.

Rád nicméně konstatuji, že k výraznému posunu směrem k naplnění Zadání došlo v úvodní kapitole, jejíž podoba je oproti první verzi práce zcela nová. Studentka se v ní nyní ve shodě se Zadáním zabývá postoji k muslimům v českém křesťanství. V první části této kapitoly podává zdařilý historický úvod, který však ve svém závěru poněkud násilně přechází do doby po 11. září 2001. Pisatelka zde na s. 14 cituje dávný protiislámský výrok někdejšího místopředsedy KDU-ČSL Davida Macka odpovídající poněkud populistickým stanoviskům této strany, aniž by věděla o tom, že v následujících letech se Macek začal angažovat v dialogu s muslimy a v pomáhání uprchlíkům a ve spojení s tímto posunem ve svých postojích z KDU-ČSL vystoupil. Druhá část kapitoly stručně zmiňuje jedno papežské, jedno českobratrské a jedno ekumenické vyjádření k tématu migrace, což lze sotva označit za reprezentativní výběr z církevních dokumentů. Disproporčně pak působí třetí a čtvrtá část první kapitoly, v nichž je podrobně pojednáváno

o knihách *Křesťan a islám* a *Islám jako výzva pro křesťany*. Obzvláště velká míra pozornosti je věnována poslední zmíněné knize a vybraným reakcím na ni, což by sice bylo obhajitelné vzhledem k nespornému významu uvedené publikace Pavla Hoška, v práci se však žádné vysvětlení neobjevuje. Příslušná podkapitola je spíše jen převzata z první verze práce a zařazena na jiné místo textu, které je ovšem ve srovnání s minulou verzí vhodnější.

Zjevné zlepšení oproti první verzi práce nesporně nastalo i u druhé kapitoly věnované prezentaci islámu a migrace v médiích. I když tentokrát vypadla část věnovaná Radiu Proglas, délka příslušné části práce je ve srovnání s první verzí téměř dvojnásobná a její obsah se již dá označit za mediální analýzu, a nikoliv jen za charakterizování způsobu psaní jednotlivých médií. Míra vyhodnocení výsledků této analýzy zůstává sporná, ocenit však lze pokus o její grafické zpracování v jedné z příloh.

Také závěrečná kapitola věnovaná terénnímu výzkumu mezi dobrovolníky působícími v uprchlickém táboře v německém Weidenu je doplněna přílohami, obsahujícími respondentům kladené otázky a přepis čtyř rozhovorů. Oproti první verzi práce ji také nyní uzavírá shrnutí toho, co bylo při rozhovorech s respondenty zjištěno.

Studentka vhodně reagovala na některé výhrady z posudku na první verzi práce – zlepšila např. její strukturu a uspořádání bibliografie. Ta nyní obsahuje i úplný soupis použitých zdrojů včetně analyzovaných článků. Jejich šíře je však poměrně omezená a nasvědčuje skutečnosti, že ve vztahu k prováděné mediální analýze si pisatelka svůj úkol usnadnila. Zjevné je také jen velmi omezené použití relevantních církevních dokumentů k problematice migrace (na některé z těchto dokumentů a také na některé relevantní články v českých médiích jsem studentku zamýšlel upozornit, ale vzhledem k jejímu nechození na konzultace k tomu nemohlo dojít). Částečné zlepšení nastalo ve vztahu k dvanácti titulům doporučené literatury explicitně uvedeným v Zadání: zatímco v první verzi práce studentka použila jen dva z nich, nyní se tento počet zvýšil na pět.

Jazyková úroveň práce se bohužel oproti první verzi příliš nezlepšila. Nadále nechybějí překlepy, resp. hrubé pravopisné chyby (viz např. „bývalí redaktor“ na s. 23 či „kniha vyzívá“ na s. 51). Slovo „Bůh“ (v monoteistickém smyslu) je v přepisu rozhovorů někdy psáno jako „bůh“ (viz s. 79). Nedošlo dokonce ani k opravení některých jazykových prohřešků, na které jsem studentku upozornil v posudku na první verzi práce, jako je lapsus ve větě „Katolický týdeník je vydáván Česká biskupská konference“ (s. 35) či téměř nesrozumitelná poslední věta Úvodu na s. 10.

Celkově nicméně konstatuji, že oproti první verzi práce, která byla na hraně doporučitelnosti k obhajobě a podle mého názoru za ní, představuje předložený text nesporné zlepšení. Předběžně navrhuji hodnotit jej stupněm E (tj. dobře) s tím, že se nijak nebráním ani případné možnosti lepšího hodnocení v závislosti na oponentském posudku a názoru komise.

V Brně dne 2. května 2019

Doc. Mgr. Vít Machálek, Dr. Th.D.